

lige at gjøre, kan han være overmaade frifindet, liberal, human, prægtig at komme ud af det med, men har man 20 saadanne enkelte Medlemmer, der have alle disse Egenheder, og man bringer dem sammen i et Raad, saa paastaar Velunderrettede, at Herkseslygens onde Djævel tager Sæde imellem dem, og at de, saaledes samlede til et Hele, ere noget ganske Andet, end de ere hver Enkelt for sig." Det ærede Medlem, som dengang udtalte dette, er den nuværende høitærede Kultusminister, og det er af Hensyn til det ærede Medlem og til Tak for, at han saa velvillig tog sig af min Opdragelse igaar, at jeg har villet yde ham denne Hjælp ved at henvise ham hertil samt forøvrigt til at læse en hel Del videre, hvilket han ogsaa vilde kunne have besynderligt godt af. Han vilde nemlig derved kunne faae at se, hvorledes Andre tænke om denne Ting, og jeg maa tilstaa, at det, jeg her har oplæst, udtrykker fuldstændig min Tanke i saa Henseende. — Hermed er jeg af Hensyn til, at Tiden er saa langt fremrykket, færdig med det ærede Medlem. Der er endnu kun nogle korte Bemærkninger, som jeg vil tillade mig at gjøre navnlig overfor det ærede Medlem for Hjerteminde (N. Andersen). Det var interessant for mig at høre ham igaar imødegaa det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds, navnlig med Hensyn til Tienden. Det ærede Medlem tilstod, at det var meget rigtigt, at Tienden for flere Aarhundreder tilbage var bleven indført paa en voldsom Maade ved Spydstagen; men i sin senere Udvikling kom han til at foreholde os Banskeligheden ved at faae Tienden afløst, og den Banskelighed, vi her skulde støde paa, var da — sagde han — Landsstinget. Jeg maa nu tilstaa, at det for mig har været i høj Grad besynderligt, at det ærede Medlem saaledes ligesom har villet henvise til, at Landsstinget skulde have den samme Opfattelse, som man havde dengang, da Tienden blev indført. Dette kan dog vel ikke være det ærede Medlems Mening? I alt Fald ser det jo ikke rigtig godt ud, og det vilde da heller ikke være rart, om man skulde tro, at det forholdt sig saaledes. Dernæst havde det ærede Medlem et saa ømt Hjerte for de Statter, der udbandrede; men dersom han virkelig har det, saa vil jeg anbefale ham at gjøre det saa behageligt for vore Medborgere herhjemme som muligt, thi saa vil der ikke være saa Mange, der udbanire, som der nu er. Til Slutning vil jeg gjøre nogle Bemærkninger overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Beig), som meget stærkt bekæmpede den Antydning af et Forslag, som fremkom fra det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds om Tiendens Aflysning eller Eftergivelse. Der er Noget, hvori jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, og det er deri, at Tienden hidtil stadig har været betragtet som en

Statsetendom. Dette benægter jeg ikke; men fordi jeg er enig heri, kan jeg dog ikke se, at der er Noget til Ginder for, at Lovgivningsmagten kan vedtage en Lov, hvorved man fuldstændig eftergiver Tienden. Det tror jeg kan lade sig gjøre, og jeg er enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds i, at det var rigtigt; og naar man paastaar, at det er urigtigt og ubilligt, saa mener jeg det Modsatte. Jeg er enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds i, at det er at gjøre en Uret, som tidligere er gjort mod en Del af vore Medborgere, god igjen, og jeg bryder mig ikke om den Doktrin, at det nu er saa længe siden, og at Eiendommene nu ere gaaede over i andre Hænder, og at det ikke tilkommer de nye Eiere at nyde godt deraf, det er ikke rigtigt efter min Opfattelse. Jeg maa dog tilstaa, at jeg ikke gjør mig noget Haab om, at det for Tiden kan lade sig gjenneføre, saaledes som det ærede Medlem antydede. Derimod vil jeg, saaledes som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har antydet og især det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds tro, at man kunde afvikle Forholdet ved en billig Penge, og det skal jeg med største Fornøjelse være beredvillig til. Det ærede Medlem fra Hjerteminde yttrede, at han ikke kunde finde en billigere Pris end det 25 dobbelte. Hvis det skulde blive Tilfældet, saa er der ikke Meget at takke for, det er jo ExpropriationsSats; det er jo den Pris, man giver en Mand, naar man uden videre tager hans Eiendom fra ham, uden at spørge ham derom. Det er karakteristisk, at netop det ærede Medlem, som hører til Bondestanden, er saa villig til, at Byrden netop skulde sløses med det 25 dobbelte. Forøvrigt skal jeg slutte med: Denne Sag — kan man sige med Santhed — har faaet en indgaaende Behandling for at bruge det Udtryk, som nu engang er gængse, og for at sjerne Misforstaaelser vil jeg sige, at jeg kunde ønske dette Forslag ophøiet til Lov. Jeg sagde ganske vist forleden Dag, at, dersom man vilde foreslaa højere LønningsSætter — hvad det lod til, at den høitærede Minister vilde gjøre —, saa gjorde jeg mig ikke noget Haab om, at Sagen kunde føres igjennem; men efter de senere Dages Forhandling lader det jo til, at man er kommen noget nærmere hen imod Lovforslaget, saaledes som det foreligger. Dersom man vil holde paa en syn-derlig Forhøjelse af Sætterne, saa vil det i alt Fald for mig gjøre, at jeg ikke kan gaa ind paa Lovforslaget; men, som sagt, jeg haaber, at denne Sag vil gaa over til et Udvalg, og naar da Betænkningen foreligger, og Sagen kommer til 2den Behandling, saa er det jo først, at man kan danne sig et Skøn om, hvorledes Forslaget vil komme til at se ud. Jeg vil gjøre Mit til, at der kan komme Noget ud af Lov-